

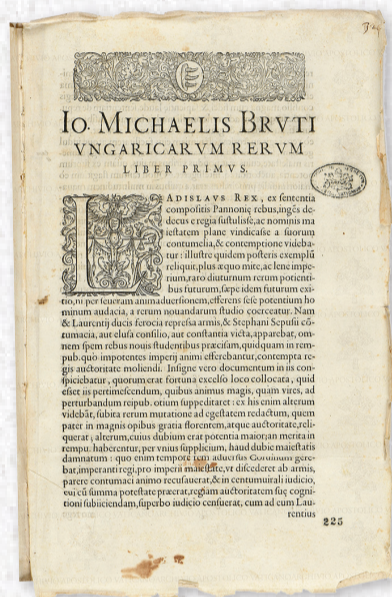

MEGHÍVÓ

A Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz Osztálya, a régi magyar irodalomtörténeti oktató- és kutatóhelyekkel közösen tisztelettel meghívja Önt 2020. október 27-én, kedden délután 16 órakor kezdődő vitaülésére:

KASZA PÉTER – PETNEHÁZI GÁBOR: *Brutus elveszett és megtalált magyar története*

Az előadás, tekintettel a járvány miatt kialakult helyzetre, szűk körben kerül megrendezésre, de online minden érdeklődő követheti az eseményt, amelynek linkjét nem sokkal az előadás időpontja előtt fogjuk szétküldeni.

Gian Michele Bruto (1517–1592) Báthory István udvari történetírójaként 1574-től kezdte írni *Rerum Ungaricarum libri* című monumentális történeti művét, amely Mátyás király halálától (1490) Báthory trónra léptéig (1571) nemzeti szempontból volt hivatott bemutatni a magyar történelmet, eleget téve ezzel egy Bonfini-folytató és az ország három részre szakadását humanista történeti narratívában bemutató mű iránti hazai igényeknek. A mű 1584–85 tájára 25 könyvben elkészülhetett, egy egy lapos próbanyomata is fennmaradt, a király azonban nem volt maradéktalanul elégedett a szöveggel, így az végül nem került kiadásra. Báthory halála után (1586. december 12.) Brutus Ernő herceg és Rudolf császár szolgálatába állt és Pozsonyban letelepedve továbbra is azon dolgozott, hogy a nagy mű megjelenhessen; e célból, a Habsburg-ház érdekeinek figyelembevételével elkezdte átdolgozni a már kész szöveget. 1591 végén arról értesült, hogy Erdélyben a korábbi változatot kiadásra készítik elő: lóhalálában odautazott, a kiadást sikerült megakadályoznia, de megbetegedett és 1592 májusában ugyanott meghalt. A mű kéziratai változatos utakat jártak be, a 19. századra a *Monumenta Hungariae Historica Scriptores* sorozatában a *Rerum Ungaricarum*ot kiadó Toldy Ferencnek csupán két, erősen sérült és megcsonkult 16. századi változat állt rendelkezésre, egy Budapesten, egy pedig Bécsben; ezek alapján rendezte sajtó alá a jelenleg (leginkább nem) használt egyetlen kiadást, amely az eredeti műből nem egészen 14 könyv 1490–1552 közötti krónikáját tartalmazza.

Idén júliusban egy szerencsés véletlen folytán Trentóban, az egykori jezsuita kollégium könyvtárában a mű egy minden eddiginél teljesebb, húsz könyvből álló, kétezer oldalas korai kéziratát fedeztük fel, amely a magyar történelem 1490–1566 közötti leírását tartalmazza, illetve hozzá van kötve egy töredékes bevezetés is, amelyet Brutus már Báthory halála után írt. A számos autográf javítást és több későbbi kéz (többek közt Szamosközy István és feltehetően Istvánffy Miklós) marginális megjegyzését tartalmazó, rendkívül jó állapotban megőrzött kézirat igazi kincsesbánya, feldolgozása pedig alapjaiban változtatja majd meg mindazon ismereteinket, amit eddig a 16. századi magyarországi humanista történetírásról tudtunk.

Együttal tájékoztatom a Rebakucs tág kutatóközösségének tagjait az intézeti Reneszánsz Osztály elmúlt egy hónapjának néhány eseményéről.

(1) Megjelent a Tarnai Andor (1925–1994) akadémikus, az Irodalomtudományi Intézet egykori főosztályvezetője és az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető professzora halálának 25. évfordulója alkalmából rendezett konferencia előadásaiból készült tanulmánykötet: PAPP Ingrid, szerk. *Irodalomtörténet, tudománytörténet, eszmetörténet: Tanulmányok Tarnai Andor halálának 25. évfordulójára*. Reciti konferenciakötetek 7. Budapest: reciti, 2020. A kötet ezen a linken érhető el: <https://www.reciti.hu/2020/6029#more-6029>

(2) Móré Tünde és Tasi Réka szerkesztésében megjelent a Miskolcon 2019 novemberében, *A Hosszú Reformáció Kelet-Európában 1500-1800 Lendület Kutatócsoport* szervezésében megrendezett konferencia előadásain alapuló tanulmánykötet: *Interkonfesszionális és irodalom a kora újkorban*. Reciti konferenciakötetek 8. Budapest: reciti Kiadó, 2020. A kötet elérhető és letölthető: <https://www.reciti.hu/2020/6089>

(3) 2020. szeptember 3–5. között sikeresen megrendezésre került Egerben a *Zrínyi Miklós és a magyarországi barokk költészet* című Rebakucs-konferencia.

(4) Szeptember 22-én került sor az Irodalomtudományi Intézetben a *Közvetítő és közvetítés. Kulturális transzfer a hosszú reformáció (1500–1800) kontextusában* című konferenciára, zárt körű formában. Az előadásokról készült felvétel ezen a linken tekinthető meg: <https://mtabtk.videotorium.hu/hu/channels/4893>

Szívélyes üdvözlettel,
Kecskeméti Gábor
igazgató